

נר אמי פ"ו מהלכות
שבת הלכה כד טו"ש"ע
א"ח סי' ע"ג שם ט"ז
[ושע"ב ג']

ב [מ"י פ"ג מ"ב עירובין]
הלכה כד טו"ש"ע א"ח סי'
שם ט"ז ע"ג [ג']
ג [ש"ע פס:]

מוסף תוספות

א. אלא ודיא כה"ג לא הו'
אפילו נראה מבחוץ, כיון
דאינו נראה לצד חלל
המבוי אלא לעומד אחורי
המבוי, מ"ס ה"א"ש.
[נ.] כותל עצמו לא
חשיב פס אם לא ברוחב
טפח. מ"ס ל' קמ"ז ד"ה
ושנ.

רבינו חננאל

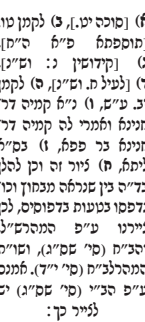
רב אשי אמר כגון שרצפו
פחות פחות מ"ר במשך ד'
אמות, לרש"י ד' דאמר כל
פחות מ"ר טפחים אמרין
לבוד הוא, נידון אילו
ארבע אמות הרצופות
בלחיים כאלו מבוי כפ"ע
הוה צריך לחי אחר
להתירו, ור' יוחנן הוא
דאמר מבוי שרצפו
בלחיים באנו למחלוקת
רש"י ורבנן, ולמה א'
לדברי רש"י צריך לחי
אחר להתירו דא"ע?
דנראה מבחוץ ושהו
מבפנים הוא, לית ליה ל'
יוחנן דכי האי גונא נידון
משום לחי, וכי אתא רבין
אמר ר' יוחנן אפי' נראה
מבחוץ ושהו מבפנים אינו
נידון משום לחי. תני ר'
חייא כותל שרצפו אחר
כגון מבוי, פי' כגון
כותל רחב ועשה ראשו צר
ונראה מבחוץ כמו לחי
ושהו מבפנים, או רחב
מראשו הניח מעוביו כמו
טפח, כגון שהתחיל רחב
הכותל ד' טפחים והניח
רובו ורצפו ונבנו, נידון
משום לחי. ואפי' דר'
יוחנן שמיעא ליה הא
מנתינת דתנא ליה ר' חייא,
כיון דלא ס"ל כותיה
גדולה כותל הכי לא תני לה.
אבל ר' יוחנן אפי' נראה
לה כותיה למה לי
למיתנייה. אקשי רבא
למ"ד נידון משום לחי,
והתנן חצר לקטנה גדולה
שנפרצה לקטנה גדולה
מותרת וקטנה אסורה,
ואמאי קטנה אסורה
תשתרי בנראה מבחוץ
ושהו מבפנים, ודחי ר'
דריא בכנסתו כותלי קטנה
בגדולה ג' טפחים שאינו
נראה הותר מן הכותל
של גדולה כמו לחי, שהרי
יצא ג' ואינו נראה
מכלול. ואמרי' ולימא
לבוד. כלומר ראה כותל
קטנה היוצא ג' כאלו
לבוד בכותל של גדולה
ויחיה כותל של קטנה
לכותל. וכי תימא כי אמרי'
לבוד היכא דהוא פחות
מג' טפחים והוא כותל של
קטנה מילגמא מן כותלה של גדולה טובא, והא תני אדא קטנה ג' גדולה ב"א. והוה אין בניהן אלא אמה אחת בלבד. ודחי רבינא במופלגת מכותל זה ד' טפחים ומכותל זה ב' טפחים,

וְרָשִׁיב"ג דהוה כנראה מבחוץ ושהו מבפנים. פ"ה דמסתמא
לחיי קמא משכו קימעא כלפי חוץ שכן דרך כל
מעמיד לחי שמושכן קצת כלפי חוץ כדי שיראה מבחוץ ומבפנים
שהוקצע לשם לחי ויותר נראה לפרש שמשכו קצת כלפי פנים דהא
משמע כזוילי שמעתא דעבי למישרי
לכרע עד חודו החיצון של לחי והיכי
הוה שרי אי מושכו כלפי חוץ דהיינו
לרשות הרבים דלחך יתיר את רה"ר
דקמא מבוי אורח כותלי שוין:
כותל שצדו אחד כנוס מש"ה חבירו
בין שגראה בו. כן פ"ה
שקע הכותל מלפניו ולעיל פירש
נראה מבחוץ שמשך כל הלחי לחוץ
וחודו הפנימי נכנס צעובי הכותל
ואינו נראה מבפנים אלא מבחוץ
ונראה דלכך שינה לעיל איירי בלחי
שמעמידין אלא כותל ודך להעמידו
לצד פנים ומיית לה נמי אמרי' שרצפו
בלחיים דהיינו לצד פנים אלא הכא
מיירי בכותל שצדו אחד כנוס משל
חבירו ודרך לעשות בנין כענין זה
כשיש שני מצואות זה אצל זה או בית
וחצר אצל המבוי שפעמים מאיריין
כותל שאצלו יותר מכותל המבוי ומה
שפירש כן ניחא טפי לפני' הקונטרס
לעיל קשה דאי חשיב נראה מבחוץ
כשהלחי לצד הפנימי (ו) היכי משני לקמן
בכנסתו כותלי קטנה לגדולה אכתי
נראה מבחוץ הוא דגיפופי גדולה
נראין שהן עובי כותלי קטנה ומה
שכנס לתוך הגדולה היי כלמי שפירש
הקונטרס (א) ואין לומר בכנסתו ארבע
אמות שיוצאין מתורת לחי דלן זה
שיך בחצר ומיהו אי הוה דווקא הא
דלמר לקמן בעשר ושני טפחים סג"ב
אחי שפיר דמיירי כשאיין (ו) צעובי טפח
ורצ"ב"א מיישב בכנסתו כותלי קטנה
לגדולה מיירי שיש היכר איזו הס כותלי
קטנה כגון שכותלי קטנה הולכים
בשיפוע ממורה למערב כמו שעושין
לכתלים בראשיתן וכותלי גדולה שיפועם
מנפון לדרום: **א"י** א"א סבר ה' א"מה
א"ה פ"תנייה. א"ע"ג דצ"י ואלא דופן
(דה' ד' מו:): אשכחן רבי יוסי דתני
ברייתא דסדר עולם ולא סבר לה יש
לומר דהיינו דברי הראשונים ממנו אבל דברי דבר פלוגתא לא תני:

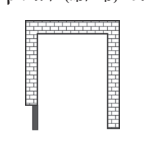
רצ אשי אמר. לעולם צין לחיים רצין יוחנן מותר והאי דלמר רבי
יוחנן דשייכא פלוגתייהו דרצין שמעון ורצין להכא כגון דהוה משך
רציה זו ד' אמות באורך המבוי: **לרצין שמעון.** יש לבדו בפחות
מד' והוה ליה חד לחי ואמרינן לעיל (ה' ד') ד' אמות נידון משום מבוי
ויאלא מתורת לחי: **ולרצין לחי אחר**
לפסירו. מבוי זה שצין לחיים אצל
מלחי הפנימי וליך מיהו שרי לטולטלי
במבוי ולהנהו ודאי נראה לחי ועוביו
נידון להס בלחי ויותר צו מבוי כך
שמעתי. ולי נראה שאפילו מפנימי ולפנים
אינו יתיר דלחי הפנימי ולפנים (ו) לרבי
יוחנן אינו מתיר כלל אצל לרצין כל חד
וחד בצאניו נפשיה הוא ומשתרי מבוי
בלחי קמא: **ולרצין שמעון.** נהי נמי
דכולי חד הוא ונידון משום מבוי אפילו
הכי היכי שמע רבי יוחנן מדרצין
שמעון דעבי לחי אחר להתירו לישתרי
האי מבוי צנראה מבחוץ ושהו מבפנים
דהא מסתמא ר' אוקמא ללחי קמא
משכו קמעא כלפי חוץ (כזה) שכן
דרך כל מעמיד לחיים כדי שיראה
מבפנים ומבחוץ שהוקצע
שם לשם לחי דלחי אינו
מושך קצת רוחב הלחי
להלכה מכותלי המבוי
מעט אלא צבוח להן
מה נראה כמוסקי על
רוחב עובי כותל המבוי
ואינו ניכר מבחוץ שהוא
לחי אלא צפנים ניכר
שאינו מן הכתלים לפי שחודו נראה
צפנים וכיון דראשון קצתו נמשך לחוץ
כי הדר השווהו מבפנים בצליפת
לחיים הללו ועשאו כותל מיהא לישתרי
מבוי צנראה בלתי קמיתתא הגראית
מבחוץ דהא אמרינן לקמן נראה מבחוץ
ושהו מבפנים נידון משום לחי: **מידי**
הוא טעמא. כלומר מי מותצין האי
מיוצמא אלא לרבי יוחנן דליף מלבוד
דרצין שמעון פקולא להאי מבוי: **אינו**
נידון. הלכך אי אמרינן לבדו צעי
לחי אחרת: **איסור גרסינן:** **נראה**
מבפנים ושהו מבחוץ. שהעמיד הלחי
רחבו לצד אורכו של מבוי ולא משך
קצת רחבו קימעא כלפי חוץ אלא

השוה חודו החיצון לעובי כותלי המבוי ודומה כמי
שמוסקי על רוחב הכתלים ואינו נראה מבחוץ לחי
נראה מבחוץ ושהו מבפנים. שמשך כל הלחי לחוץ וחודו
כוסל שצדו אחד כנוס מחבירו. שנקנס הבנין ומיעטו מעביו דהשתא בולט ויואל ממנו כמין
נראית צפנים (א) ושהו מבחוץ מהו (ששקוע) הכותל מאחורי מעביו ונראית הפגימה צפנים:
כגון ששקוע (ב) הכותל מלפניו
דלמר לעיל צהדי' אינו נידון:
מסיימת מיניה דר' חייא הוא דלמר נידון
לגדולה קטנה נמי שפסרי. דלא ליסרו צני גדולה עלייהו אלא ליהי נמי פתחא לגבה להיות כשני חצירות ופתח צנייהם
מבפנים שהעומד בכוכה רואה כל כתלי אורכה שוין שאין שם מכותל רחבה לפיאותיה כלום והוי מלואה הרי מבחוץ
(ו) וכותל זה מכאן ומכאן אותו עודף שהגדולה עודפת על הקטנה דהא גדולה צהו משתריא משום דלדידה נראין
מבפנים: **בכנסתו כותלי קטנה.** ובולטין לתוך הגדולה בשמים (ג) ו' אמות דהך גיפופי דפשו להו מגדולה שעומדין מאחורי פירצת הקטנה נראין שלא
לומר אי נראה מבחוץ מהני ליהו כאלו ראשי כניסה של כותלי קטנה סופי' לצד
הוה להו הכניסה ליה גיפופי נראין מבחוץ דקס"ד אין הגדולה רחבה מן
מג' לכאן ופחות מג' לכאן דהשתא אין ריחוק צבין הכניסות לכותלי אורכה
דמי: **וכי סימא דמיפלגי.** כניסות מחימות מכותל אורך הגדולה:
טפי משלשה שהיתה גדולה רחבה מן הקטנה הרבה: **קטנה בעשר וגדולה צ"א.** שאין גדולה
עודפת על הקטנה אלא אמה אחת הרי שלשה טפחים לכאן ושלשה טפחים לכאן ועובי כניסות הכתלים ממעטין את השלשה
מכל ז' דליכא לבדו: **במופלגין מכותל זה צנינים ומהו בארבעה.** שלא היתה קטנה מכוונת כנגד ארבעה של גדולה אלא משוכה
שני טפחים לצד אחד ויש מהאמה עודפת שני טפחים לכאן וארבעה לכאן והכניסות דקות ונשאר מולד אחד יותר משלשה ריחוק:
וינא לבדו מרוח אחס. והרי כאן שיר אחד נראה מבחוץ ותשתרי ציה קטנה דניסויה להאי פירצה פתח דהא עשר הוא דהוא:
רבי

א) [סוכה י"ט.] ב) לקמן טו.
ג) [תוספתא פ"א ה"ח].
ד) [קידושין י': ו"ג].
ה) [ע"פ ש"ס]. ו) ג"א קמיה דר'
מנינא ואמרי לה קמיה דר'
מנינא צר פפא, (ז) ב"א
ליתא, (ח) צור זה וכן להן
ד"ה שין צנראה מבחוץ וכו'
דפסו צעובי דפסוקים, לך
צירנו ע"פ המהרש"ל,
וה"מ (פ"י ש"ג), וכו'.
המהרש"ל (פ"י ש"ד), אמרם
ע"פ ה"מ (פ"י ש"ג) יש
לצ"ח ק':

ב) ב"א: ששקוע, (ז) ע"פ
ה"מ (פ"י ש"ג) יש לצ"ח ק':

הגהות הב"ח

א) נבי קמיה דר' חנינא
בר פפי קטנה בעשר:
ב) רש"י ד"ה נראה
מבחוץ וכו' וחודו הפנימי
נכנס בצבובי כותל המבוי:
ג) ד"ה מי מל שיעע וכו'
הכא הכי מסיימת
מינה: (ד) ד"ה חלר קטנה
וכו' ר"ה שורין מכותל
הז: (ה) תוב' ד"ה כותל
וכו' דאי חשיב נראה
מבחוץ שגדולה לצד הפנימי
ואין נראה לצד המבוי
אלא לעומד אחורי
המבוי היי משני לקמן:
ו) בא"ד בעשר וכו'
טפחים סגי אחי שפיר
דמיירי כשאין באורכן
טפח, ניב' פי' באורכן של
כותלים הנכנסין לקטנה אין
באורכן טפח ולא חשיב פס
הכותל עצמו אלא
דליפת טפח:

הגהות מהר"ב
רנשבורג
א) רש"י ד"ה שין שמינסמו
נראית צפנים וכו', ניב' ע"פ
מהרש"ל והצ"ח דפסו
צעובי וכו' הרמב"ם מה
חצירות, וישנן ראיית
בקרנן נמלא בפרקין סי'
יא תקנס על נסיון:

לעני רש"י
פלי"ר [פלי"ר]. אומנה
(עמוד תרנ"ד).

מוסף רש"י
ומותצין אשמעינן.
אשמעת עמנו (עירובין דה)
יש לי להשיב על דברי
[קידושין ג'] אליהו גופיה
קא מותצין (מחות 100).
חצר קטנה שנפרצה.
מנולאה לגדולה גדולה
מותרת. להוציא כלי
הכמים שבה אם עירבה
לנפשה (קידושין צ"ב). ולא
אסרי צני קטנה עליה,
לגבי גדולה פתח הוא דיש
לה שוין מכאן ומכאן וכו'

כשמי חצרות ופתח אחד צנייהן דלא אסרי אהדי (ע"ל טו). וקטנה אסורה. לדלידה לא פתח אלא פירצה ועשית רשומן
של צני גדולה, שהרי מתעבה עמון (100).

עירובין דף ט' ע"א

פחות מ-3 טפחים

היתה קורתו משוכה וכו' פחות מג' וכו' מאי לאו משוכה מבחוץ

פחות מ-3 טפחים

עירובין דף ט' ע"א

פחות מ-3 טפחים

משוכה מרוח אחת

עירובין דף ט' ע"א

ש"ע ס"י שס"ג סעי' כ"ה

פחות מ-3 טפחים

16154 © כל הזכויות שמורות

כגון שנעץ שתי יתידות עקומות על שני כותלי מבוי שאין בגובהן ג' ואין בעקמומיתן ג'

עירובין דף ט' ע"א | דף ע"ז ע"א | דף פ"ה ע"ב
דף פ"ז ע"א | דף פ"ז ע"ב | דף ק"א ע"ב

רשות היחיד

רשות הרבים

3 טפחים

פחות מ-4 טפחים

פחות מ-4 טפחים

עירובין דף ט' ע"א | דף ע"ז ע"א | דף פ"ה ע"ב
דף פ"ז ע"א | דף פ"ז ע"ב | דף ק"א ע"ב

רשות היחיד

רשות הרבים

3 טפחים

פחות מ-4 טפחים

פחות מ-4 טפחים

ובלבד שלא יחליפו

עירובין דף ט' ע"א

תוך הפתח צריך לחי אחר להתירו

עירובין דף ט' ע"א

ד' טפחים

© כל הזכויות שמורות | 16158

וכי תימא דאית ביה ד' על ד'

פחות מד' טפחים

תוך הפתח אע"פ שאין בו ד' על ד' צריך לחי אחר להתירו

עירובין דף ט' ע"א

שו"ע סי' שס"ה סעי' ד'

פחות מד' טפחים

כרמלית

תוך הפתח אע"פ שאין בו ד' על ד' צריך לחי אחר להתירו וכו' התם דפתוח לכרמלית

עירובין דף ט' ע"א

פחות מ-4 טפחים

© 16161 כל הזכויות שמורות

מבוי שרצפו בלחיין פחות פחות מד'

עירובין דף ט' ע"א

פחות מ-4 טפחים

מותר להשתמש

אסור להשתמש

לרשב"ג דאמר אמרינן לבוד משתמש עד חודו הפנימי של לחי הפנימי

כל הזכויות שמורות © 16162

עירובין דף ט' ע"א

פחות מ-4 טפחים

יותר להשתמש

אסור להשתמש

לרבנן דאמרי לא אמרינן לבוד משתמש עד חודו הפנימי של חיצון

נראה מבחוץ ושווה מבפנים

4 אמות

פחות מ-4 טפחים

פחות מ-4 טפחים

נראה מבחוץ ושווה מבפנים

להוי כנראה מבחוץ ושווה מבפנים [לפי' תוס']

עירובין דף ט' ע"ב

שו"ע סי' שס"ג סעי' ט'

© כל הזכויות שמורות 16167

נראה מבפנים ושוה מבחוץ

עירובין דף ט' ע"ב

© כל הזכויות שמורות 16168

“נראה מבחוץ ושוה מבפנים”

לפי' הב"י בשיטת רש"י

ונחלקו הפוסקים לשיטת תוס' והרא"ש אם דינו כנראה מבחוץ ושוה מבפנים או דלכו"ע לא הוי לחי

עירובין דף ט' ע"ב

"נראה מבחוץ ושוה מבפנים"

לפי' הרמ"א (תשו' ק"ז) והמהרש"ל והב"ח בשיטת רש"י
ולדעת הב"י דינו כנראה מבחוץ ושוה מבפנים אף לשיטת תוס'

עירובין דף ט' ע"ב

שו"ע סי' שס"ג סעי' ט' משנ"ב סקל"ב

© כל הזכויות שמורות 16170

"נראה מבחוץ ושוה מבפנים"

לפי הרמ"א [סי' ק"ז] והמהרש"ל והב"ח בשו"ת תוס', וכן הסכמת כל הפוסקים לדינא [וראה בפסקי רי"ד ובפסקי ריא"ז ובמאירי שפירשו דזה נראה מבפנים ושוה מבחוץ]

עירובין דף ט' ע"ב

כל הזכויות שמורות © 16171

“כותל שצידו אחד כנוס מחבירו בין שנראה מבחוץ ושוה מבפנים”
לפירוש הב”י

עירובין דף ט' ע"ב

© כל הזכויות שמורות 16172

“כותל שצידו אחד כנוס מחבירו בין שנראה מבחוץ ושוה מבפנים”
לפירוש הרמ"א והמהרש"ל והב"ח

עירובין דף ט' ע"ב

© 16173 כל הזכויות שמורות

”כותל שצידו אחד כנוס מחבירו וכו' ובין שנראה מבפנים ושוה מבחוץ”

עירובין דף ט' ע"ב
תוס' ד"ה כותל

כל הזכויות שמורות © 16174

ששקע הכותל מלפניו
לפירוש הב"י

עירובין דף ט' ע"ב
תוס' ד"ה כותל

© 16175 כל הזכויות שמורות

ששקע הכותל מלפניו
לפירוש הרמ"א והמהרש"ל והב"ח

עירובין דף ט' ע"ב

תוס' ד"ה כותל

שמשך כל הלחי לחוץ וחודו הפנימי נכנס בעובי הכותל ואינו נראה מבפנים אלא מבחוץ
לפירוש הב"י

עירובין דף ט' ע"ב

תוס' ד"ה כותל

שמשך כל הלחי לחוץ וחודו הפנימי נכנס בעובי הכותל ואינו נראה מבפנים אלא מבחוץ
לפירוש הרמ"א והמהרש"ל והב"ח

עירובין דף ט' ע"ב
תוס' ד"ה כותל

בנכנסין כותלי קטנה לגדולה מיירי שיש היכר איזו הם כותלי קטנה
כגון שכותלי קטנה הולכים בשיפוע ממזרח למערב וכו' וכותלי גדולה שיפועם מצפון לדרום

עירובין דף ט' ע"ב

16178 © כל הזכויות שמורות

חצר קטנה שנפרצה לגדולה גדולה מותרת וקטנה אסורה

פחות מ-3 טפחים

10 אמות

פחות מ-3 טפחים

עירובין דף ט' ע"ב

© כל הזכויות שמורות 16183

וכי תימא דמפלגי טובא

במופלגין מכותל זה בשנים ומכותל זה בד'